

GutSábész

גוט שבת 19. évfolyam 11. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 15:35 • ט"ז כסלו תשע"ז • 2016. 12. 16. • פרשת וישלח • Szombat kimenetele: 16:47

A rászorulóknak egész évben segít a CEDEK

„A következő dolgoknak nincs megszabott mértékük: ...a jótett és a tóranulás” – áll az Atyák Bölcs tanításaiban. Az adakozás micváját mindenki saját „pénztárcájához” kell, hogy igazítsa, mindenkinek lehetőségeihez képest kell cedákát adnia. A jótékonykodás kapcsán általában pénzadományra gondolunk, de az valójában ennél jóval többet jelent. Az adakozás micváját az időnkkel, törődéssel, odafigyeléssel is gyakorolhatjuk.

A CEDEK Szeretetszolgálatnál több formában is megjelenik az adomány. A legtöbbet kapott adomány, ami eljut hozzánk az a ruhanemű. A másik viszont a ráfordított idő, amit az önkénteseinktől kapunk. Ez a cedáká kétirányú: amennyi munkát fektet bele egy ember, annyi szeretetet és hálát kap érte. A mai felgyorsult világunkban szoktuk

mondani, hogy az idő, pénz. Ha azt gondoljuk, hogy erre nincs időnk, de mégis belezsúfoljuk a napunkba, azaz feláldozzuk a szabadidőnket, már ezzel is segítünk. Azonban a jótékonyosság legjelentősebb formája a pénzbeli adomány. Miért van ez? Azért, mert a legtöbb ember pénzben méri le saját értékét. Mivel rengeteg időt, energiát és munkát fordítunk a pénzszerzésre, sokak számára ez az élet alapvető energiáját jelképezi.

Magyarországon a legtöbben decemberben adakoznak, míg januárban érkezik a legkevesebb adomány, noha a rászorulóknak a tél előrehaladtával egyre nagyobb szükségük van a segítségre. Januárban minden csendes, elcsitul az adakozási láz. A CEDEK Szeretetszolgálat pont ezért decemberre szervezi gyűjtési akcióját, amit január-

ban küld el minden segítségkérő részére.

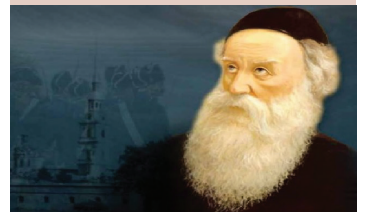
A havi ételosztásunk mellett rendszeresen küldünk csomagokat is a segítségkérő levelekre: ruhát és játékokat, iskolaszereket. A legnagyobb szükség azonban tartós élelmiszerre van: egy liter olaj, vagy egy kiló liszt, konzervek, kakaó vagy tea igen nagy segítség. Ezért kérünk mindenkit, hogy a következő bevásárlásnál gondoljon azokra, akik nem tudják ezeket megvenni: tegyen be egyet többet a kosarába, és azt juttassa el hozzánk, hogy mi januárban elküldhessük a rászorulóknak. Minden segítség számít!

További részletekért látogassanak el honlapunkra a www.cedek.hu-ra, vagy nagyobb mennyiség felajánlása esetén keressék Szilágyi Nórát a 0630 725 0364-es telefonszámon.

ZsTSz ajánló

Elérkezett a Zsidó Tudományok Szabadegyetemének utolsó hete. Zárásként olyan izgalmas témákkal ismerkedhetünk meg, mint a rabbik furcsa szokásai Oberlander Báruch rabbi előadásában (december 21.) vagy a hanukai köztéri gyertyagyújtás háláchikus háttere.

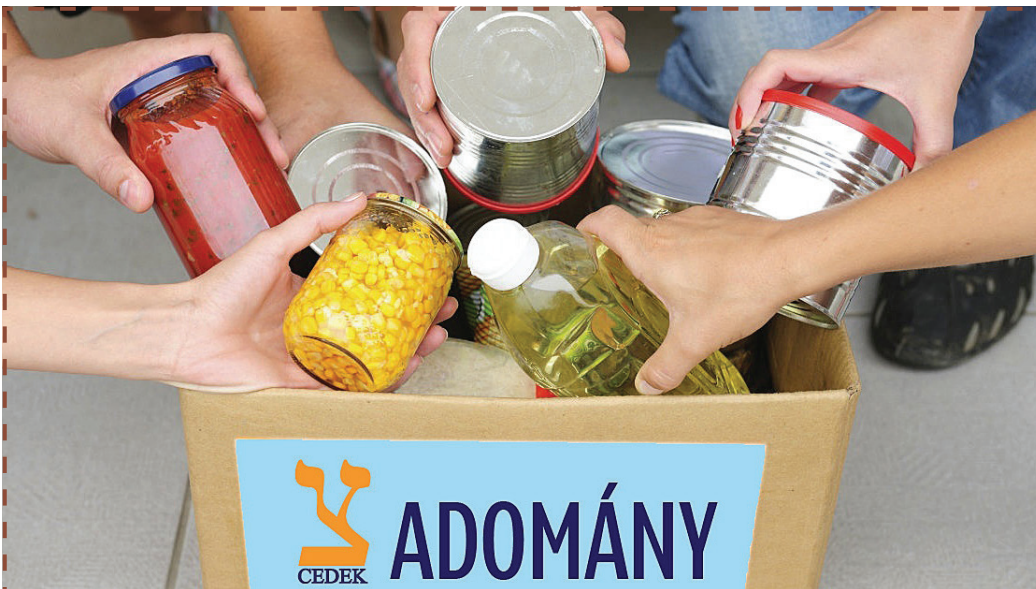
A haszidizmus újéve

Jud-tet Kislév, vagyis Kislév hó 19. a haszidizmus újéve. Ezen a napon szabadult ki a cári börtönből a chábád irányzat megalapítója, a Tánjá szerzője, a lijádi-i Snéur Zálmán rabbi. Ebből az alkalmából igazi haszid ünnepséget, *fárbrengent* tartanak december 19-én, 18 órától a Keren Or központban (1052 Bp., Károly krt. 20.).

Hanuka az AlefKidsben

December 18-án, 10:00-tól 13:00-ig Hanukaja Fesztivált tart az AlefKids az Óbudai zsinagógában! Szeretettel várunk minden kicsit és nagyot egy izgalmas AlefKids főzőshow-ra. A program során velünk lesz Bodrogi Eszter (a Fűszer és Lélek című blog írója) és Rubin Eszter (a Barhesz című könyv írója), akikkel közösen fenséges, ehető hanukai „csodákat” készítünk.

Hetiszakas

Jákob és Ézsau útjai végleg elválnak

Szakaszunkban – *Vájislách* (1Mózes 32:4–36:43.) – Jákob és népes családja úton van hazafelé. Útközben találkozik fivérével, Ézsauval, és egy drámai jelenetben kibékülnek, majd végleg elválnak útjaik. Miközben hazafelé tartanak Kánaánba Jákob idős apjához, Izsákhhoz, Schemben

a helyi törzsfőnök fia elcsábítja és megerőszakolja Jákob egyetlen lányát, Dinát, kinek két fivére, Simon és Lévi véres bosszút áll a helyi lakosságon. A szakasz Benjámín születésével és Ráchel halálával, valamint Ézsau és Edom nemzetségeinek és korabeli királyainak felsorolásával végződik.

Zsidó híradó

A Hanukáról is megemlékezett Áder János

Kedden a Sándor palotában vettek részt évről ebéd a zsidó hitközségek vezetői. A hagyományos találkozón Magyarország legmagasabb közjogi méltóságai látták vendégül a történelmi egyházak, a katolikus, a református, az evangélikus, az ortodox keresztény, valamint a zsidó egyházak vezetőit.

Az oldott hangulatú ebédet részt vett Áder János köztársasági elnök, Orbán Viktor miniszterelnök, Balog Zoltán miniszter, valamint Soltész Miklós államtitkár. Az Egyetemes Magyarországi Izraelita Hitközséget Köves Slomó vezető rabbi képviselte, aki kérdésünkre elmondta, nagyon fontos, szimbolikus gesztus ez a köztársasági elnök részéről, aki a karácsonyról és a

hanukáról egyaránt megemlékezett beszédében.

Az ebédet a zsidó hitközségek vezetőinek külön kóser ételről is gondoskodtak, melyet a Carmel étterem biztosított.

Hétfő reggel a *Zsidó Közösségi Kerekasztal* 2016. évi utolsó találkozója zajlott a Parlamentben. A különösebb izgalomtól mentes találkozón a résztvevők megismerkedtek a Maccabi játékok előkészületeivel, mely rendezvénynek 2019-ben Magyarország ad majd otthont.

Emellett szó esett az Emberi Erőforrás Minisztérium és a zsidó közösség közötti együttműködésekről, így a 2017-18-as tanévben induló Maimonidész Gimnázium kerettantervéről és a tankönyvekben eszközölt változtatásokról is.

Valódi angyalok

Van egy híres zsidó mondás, miszerint az ember nem táncolhat egyszerre két esküvőn. Am a Báál Sem Tov tanítványa, a mezcricsi Mágid szerint ez mégis lehetséges.

Hetiszakasunk, a *Vájislách* a következő sorral nyit: „És küldött Jákob követeket maga előtt Ézsauhoz, az ő testvérehez”. (1Mózes 32:4). A rémült Jákob azon volt teljes erejével, hogy megbékítse testvérét, akiben gyilkos indulat dúlt, amiért öccse ravaszul elorozta előle az atyai áldást.

Rási annyit fűz hozzá bibliakommentárjában a *követ*, vagy másképpen az *angyal* szóhoz, hogy valódi angyalokról beszélünk. A mezcricsi Mágid azzal toldja meg ezt a megjegyzést, hogy az angyalok csak fizikai valójukban voltak jelen Ézsauval, ám spirituális értelemben mindvégig Jákob mellett maradtak.

Azonban valami nem világos. Jákob azért küldte az angyalokat, hogy azok spirituális erejükkel képesek legyenek megszüntetni bátyja iránta való haragját. Ha ez így van, miként értelmezzük a Mágid megjegyzését, miszerint az angyalok spirituálisan mindvégig Jákob mellett maradtak?

A magyarázat a miszticizmusba vezet.

Az angyalok teljes fizikai-spirituális valójukban látogattak meg Ézsaut. A küldetés nagy volt, és habár végig komoly erőfeszítést igényelt, hogy megfelelően készüljenek rá, sosem tévesztették szem elől, hogy nem Ézsau, hanem Jákob szolgálatában vannak jelen. Így, habár az angyalok teljes valójukban jelentek meg Ézsauval, mindvégig spirituális kapcsolatban maradtak Jákobbal.

Ez épp így zajlik a mi életünkben is. Mi is küldetésen vagyunk. Bár lelkünk messze távolodott isteni forrásától, és egy halandó testbe öltözött, ám azzal a képességgel felruházva, hogy felemelje az őt körülvevő világot.

Ebben az értelemben, szűkségszerű, hogy életünk, azaz küldetésünk során egyszerre „két esküvőn táncoljunk”. Miközben lelkünk angyalát hódító útjára engedjük, azt mindig úgy tesszük, hogy sose szakadjon el teljesen lelkünk „Jákobjától”, ősi forrásától, mely megmáshatatlannal isteni.

Kovács Kristóf rabbinövendék
cikke Dovi Scheiner írása
nyomán

Imaidők a következő hétre:

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Vasárnap-péntek: 8:00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 16:45: Délutáni-esti ima (a Keren Or-ban)

Péntek: 13:00: Délutáni ima (a Keren Or-ban),

17:00: **Miért nem ünnepeljük a karácsonyt?** (Oberlander Báruch előadása)

18:00 *Kábálát Sábát*, majd *Kidus* és vacsora

Szombat: 8:45: Hetiszakas-tanulás, 9:15: Reggeli ima, majd *Kidus*;

15:25: Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Vasárnap és állami munkaszüneti napok: 10:00: Reggeli ima

Hétfő-péntek (munkanapokon):

5:30: Tanulás, 6:30: Reggeli ima

Péntek: 18:00: Tanulás, 18:30: *Kábálát Sábát*, majd *Kidus*

Szombat: 9:15: Hetiszakas a kabbala tükrében

10:00: Reggeli ima, majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt

Koedukáció a Rebbe újságjában

Először 1973 Purimján hallottam beszélni a Rebbét. Arról beszélt, hogy miként fordult Mordeháj a gyerekekhez, mikor már látta, hogy a zsidó nép létét hatalmas veszély fenyegeti. Mordeháj 22000 gyereket gyűjtött maga köré, s kezdett velük Tórát tanulni, mert tudta, hogy az ellenség elnémitásához a „gyerekek száján át vezet az út”. Ez volt az első megvilágosító eset, mikor magam is hallhattam, hogy a Rebbe mennyire törődik a gyerekekkel általában, s kiemelten az oktatásukkal.

Nyolc évvel később a Rebbe életre hívta a *Civot Hasem* nevű, ifjúsági szervezetet, s nem sokkal ezután jelent meg először a szervezet hivatalos magazinja, a *The Moschiach Times*, amelynek én lettem a főszerkesztője.

A magazin első számának borítóját Adel Bachman tervezte. Ez egy sor fiút és lányt ábrázolt, akik kezükben plakátokat tartottak, s a plakátokon az „AHAVAS ISRAEL” (zsidók iránti szeretet) felirat volt olvasható. Mikor a Lubavics Ifjúsági Szervezet igazgatója meglátta ezt a borítót, alaposan ledöbbsent: „Hogy ábrázolhattok fiúkat és lányokat ugyanazon a borítón?” – kérdezte. „Bármely más vallásos magazint megnéztek, sehol sem láttok fiúkat és lányokat egyazon képen.” Így elhatároztuk, hogy a terveket megmutatjuk a Rebbének, hisz végső soron úgyis az a perdöntő, amit ő mond, gondoltuk. A Rebbe válasza gyors volt és világos. Azt mondta, hogy nincs semmi probléma a képpel, de ha lehet hangsúlyozzuk jobban a „zsidók iránti szeretet” üzenetét, s írjuk ki angolul és héberül is.

Mikor 1983-ban először kezdtem dolgozni a magazinnak, Tisré hónap volt, és a hónap borítótervei komoly kihívás elé állítottak. Az eredeti ötlet az volt, hogy a borító egy éppen tá-

borból hazajövő fiút ábrázol, aki mikor a szobájába lép, hirtelen meglátja benne minden szükséges felszerelését, mely az évkezéshez elengedhetetlen: a tankönyveit, naptárját, egy sófárt, egy cedaka dobozt és így tovább. Egyszerűen az elképzelés egy nagyon részletgazdag borító volt.

Mikor megmutattuk a tervet a Rebbének, két megjegyzést fű-

mindig van a közelében pár fiú, akik segítenek neki, s kijavítják a hibáit. S bár mind az ötlet, mind a kivitelezés kedves és vicces is volt, nem voltam benne biztos, hogy a gyerekek is fogják érteni. Így elküldtem a Rebbének is.

A Rebbének az elképzelés humoros voltával kapcsolatban nem volt kifogása, de mondta, hogy nem kéne valóságatlanul

Dr. Dovid Shalom Pape rabbi gyermekkönyveket ír, s haszid filozófiát tanít. Ő a főszerkesztője a népszerű ifjúsági magazinnak, a *The Moschiach Times*-nek. Az interjút New Yorkban adta 2013 novemberében.

zött hozzá. Az egyik, hogy a fiún lévő ciceszt rajzoljuk meg részletesebben, illetve, hogy rajzoljunk rá egy lányt is.

Mondtam, hogy nem teljesen értem, hogy a lány miként illene ebbe a képbe, hisz mit keresne egy lány a fiú szobájában? „Ez nem illene bele a képbe” – mondtam. De a Rebbe ragaszkodott hozzá, így végül megoldottuk, hogy a lány is rajta legyen a borítón. És onnantól fogva alapvetés volt, hogy minden borítón kell lennie egy fiúnak és egy lánynak.

A magazin „könnyedebb” tartalmának összeállításával David Berget bíztam meg, aki zseniális író és humorista volt. Kértem, hogy készítsen pár vicces képsort, mely humoros módon ábrázolna tórai eszméket. Így is tett, s kitálalt ehhez egy vicces, kövér karaktert, akit Schlemielnek hívtak, s aki mindig félreért mindent, de

ábrázolnunk embereket. Példának mondta erre a nagyon nagy orrot vagy hasat, mert ezek szerint oktatási hibák: „Habár ez bevett formája a komikus ábrázolásnak, s bár már a gyerekek is hozzászórtak a látványához, mindazonáltal hiba. Ami a legegyszerűbb és legtisztább, az a legjobb a gyerekek számára.” Majd hozzátette: „szerény véleményem szerint.” Ezzel azt akarta közölni velünk, hogy nem kötelező ebben őt követnünk, de ő ezt gondolja. Mi meg természetesen követtük a tanácsát.

Egy másik nyári számban gyerekeket ábrázoltunk, akik éppen táborozni mennek. Fiúk az egyik buszon, lányok a másikon, és a szülők, akik búcsút intenek gyermekeiknek.

Vajon mit mondott a Rebbe ezen borítótértervet illetően? „Rajzoljátok a képre a két kőtáblát.” Nem tudtuk miként oldjuk meg

a kérését. Ez a nyári szám egy hónappal Sávout (Tóra-adás) ünnepe után ment ki, és a kőtáblák témáját nem nagyon tudtuk összehozni a táborba igyekvő gyerekek képével.

De a Rebbe így akarta, így a kőtáblákat az ég tetejére rajzoltuk, amint sugárik fentről lefelé a buszra és az emberekre. Ez adott egy spirituális ízt az egész képnek, mintha azt mondaná: Bár a gyerekek elmentek hazulról, de a Tóra-adás szelleme tovább kíséri őket útjukon. Másképp: a gyerekek elmentek, de a Tórát is viszik magukkal.

Így a Rebbe segítségével a kép végül teljesen új értelmet nyert mély mondanivalójával. Egészen rendkívüli, hogy a Rebbe időről-időre úgy adott nekünk útmutatást a borítók kapcsán, hogy képesek voltunk meglátásai által mélyebb tórai tartalmat közvetíteni a gyerekeknek.

Dr. Dovid Shalom Pape rabbi

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján. Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Napi bölcsesség

Egy isteni lélek vagy

Emlékezz rá, hogy nem vagy azonos a testeddel. Nem vagy azonos az állati lényvel sem, amelyik a testedben dörömböl és követeli, hogy minden úgy legyen, ahogy ő akarja. Te egy isteni lélek vagy. Ne keverd össze a test fájdalmát és harcát az isteni lélek örömeivel és tisztaságával.

Tzvi Freeman a lubavicsi Rebbe tanításai alapján

Kóser konyha Wokban párolt zöldségek

párve, tojás- és gluténmentes

6 répa vékonyra karikázva
2 közepes fej hagyma,
felkockázva
4-5 gerezd fokhagyma
apróra vágva
1 padlizsán,
kis kockákra vágva
2/3 pohár csicseriborsó
(konzerv vagy otthon főzött)
2 ek. olívaolaj
Só, bors, őrölt koriander
ízlés szerint
2 ek. szezámmag
1/2 bögre felaprított petre-
zelyem vagy friss koriander

A zöldségeket wokba tesz-
szük, az olajjal meglocsol-
juk, és kevergetve pirítá-
ni kezdjük. Mintegy 10-
15 percnyi főzés után kissé
megpuhulnak a zöldségek,
ekkor hozzáadjuk a csicse-
riborsót, valamint a fűszere-
ket és összeemelegítjük a ke-
veréket. Tálalás előtt bele-
forgatjuk a szezámmagot és
a felaprított zöldeket is.

A csicseriborsó hajlamos
a bogarasodásra. Használat
előtt bőséges vízben, több-
ször megkeverve mossuk
át. Ha megfőtt, néhány sze-
met kézbe véve ellenőriz-
zük, hogy a szemek egészsé-
gesek-e. Ha a héj alatt sötét
folt mutatja kártevő jelenlé-
tét, az adott szemet dobjuk
ki. Addig ismételjük, amíg
minden csicseriborsót át
nem néztünk.

Antiszemitizmus elleni harc: először a célokat kell tisztázni

Köves Slomó rabbi előadása a Tom Lantos Intézetben

A Tom Lantos Intézetben tar-
tott Köves Slomó rabbi előadást
Zsidó érdekképviselő: politikai
válaszok az antiszemitizmusra
címmel. A Szombat folyóirat
és a Tom Lantos Intézet által
szervezett „Tabuk nélkül” című
programsorozat hatodik előadá-
sán Köves rabbi az antiszemitiz-
mus elleni harcról beszélt.

Előadása első felében kifejtet-
te: ha valóban harcról van szó,
akkor elsőként a célkitűzéseket
kell tisztázni, mivel e nélkül nem
tudjuk felmérni eredményein-
ket. Ha ismertek a célkitűzések,
ki lehet jelölni a résztvevők fel-
adatait és felelősségi körét. Eze-
ket a célkitűzéseket a rabbi az
alábbiakban határozta meg:

1. a zsidó közösség tagjai bizton-
ságban érezzék magukat fizikai-
lag és jogilag egyaránt;

2. ne érje őket zsidó voltak, val-
lásgyakorlásuk miatt hátrány;
3. a közösség mentálisan is érez-
ze jól magát a többségi társada-
lomban;
4. a többségi társadalom men-
tálhigiénés állapota javuljon –
az antiszemitizmus ugyanis egy
szimptomája egy rossz lelkiállá-
potú társadalomnak.

Az antiszemitizmus elleni
harc szereplői a zsidó hitközsé-
gek és szervezetek, a kormány
és a civil szervezetek, mondta a
rabbi, hozzátéve, a zsidó közös-

ségnek az első három célkitűzés
megvalósításában van szerepe,
ám például az osztársadalom
állapotának javítása már nem az
elsődleges feladata.

Az antiszemitizmus elleni
küzdelem legfontosabb eszköze
az oktatás, mivel az intolerancia
mindig a tudatlanságból táplál-
kozik. A másik fontos eszköz az
ún. pozitív beszéd, melynek cél-
ja a közbeszédben elhangzó an-
tiszemita kijelentések ellensúlyo-
zása. Magyarországon azonban
ez sajnos hiányzik, és nincs erköl-
csi következménye az antiszemi-
ta beszédnek. Így marad a har-
madik eszköz, a jogi fellépés útja.
Mint a rabbi elmondta, ez nem
egy ideális megoldás, azonban
ma Magyarországon az egyet-
len eszköz, amivel jelzéseket lehet
küldeni és kijelölni a határokat.

A rabbi válaszol Smá a metrón

Kedves Báruch rabbi,
*Szabad reggeli Smát mondani met-
rón? Végül is a metrón egy helyben
vagyok, bár a metró mozog.*

Köszönöm, Viki

Kedves Viki!

A *Smá Jisráél* kezdetű ima (*Sá-
muel imája – Zsidó imakönyv* 53-54.
oldal) elmondása tórai micva
(Maimonidész, *A micvák könyve*,
Tevelőges parancsolatok 10.), amit reg-
gel és este kell teljesíteni, ahogy
írva van a Tórában (*5Mózes* 6:7):
„...amikor lefekszel, és amikor
felkelsz”. Az első Smát a reggeli
órákban kell elmondani, ak-
kortájt, amikor az ember felkel,
ez kb. a nap első három óráját
jelenti (*Sulchán áruach, Orách chájim*

58:1., 6.). A naptárunkban megta-
lálható a legkorábbi és a legké-
sőbbi Smá mondás ideje is. (A
legkésőbbi Smának idejét kétfé-
le módon is számítják [lásd *Zsidó
naptár* 5777 11. és 22. oldalon]).

Ideális, ha az ember a reg-
geli ima keretében mondja el a
Smát, de ha valamiért nem tud-
juk az aznapi legkésőbbi idő-
pontig elmondani az egész
Sácháritot, akkor a Smát külön
el kell mondani, függetlenül
attól, hogy mikor fogunk –
és fogunk-e – később még
imádkozni.

A Smá elmondását, mint a
többi micvát is, ott kell teljesí-
teni, ahol az „találja” az embert.
A lényeg, hogy tudjunk kon-

centráltni arra, amit mondunk.
Erre azt írja a *Sulchán áruach* (uo.
63:3.), hogyha valaki úton jár,
akkor az első vers elmondásakor
meg kell állnia, azért hogy kon-
centráltni tudjon, de ha kocsiban
utazik, és nem ő vezet, akkor
nem kell megállni (*SÁ RSZ* uo. 4.).

Ezért, ha úgy érzi, tud kel-
lőképpen koncentrálni a met-
rón, utazás közben, akkor nyu-
godtan mondja el ott. Mindős-
sze arra figyeljen, hogyha nem
szermémesen öltözött utasok
veszik körül, forduljon el más
irányba, és úgy imádkozzon (*SÁ
és RómÁ* uo. 75:1., *RSZ* uo. 1., 9.).

**Üdvözzel:
Oberlander Báruch**

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Ne-
velési és Oktatási Egyesület / Published
weekly by Chabad-Lubavitch – The
Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: **Oberlander Báruch rabbi**
Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja el!

Munkatársak: **Golubovics Martina,**
Dénes Anna, Kovács Kristóf
Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**
ISSN 1416-4604

